

Ραψωδία Ι (στ. 225 – 431)

Ο λόγος του Οδυσσέα και ο αντίλογοςΣύνδεση με τα προηγούμενα

Η πρώτη μέρα της μάχης έληξε με μια χωρίς αποτέλεσμα μονομαχία ανάμεσα στον Έκτορα και τον Αίαντα. Ακολουθεί ανακωχή και ο Δίας θέτει σε εφαρμογή το σχέδιό του για να τιμηθεί ο Αχιλλέας. Απαγορεύει λοιπόν, στους άλλους θεούς να παρεμβαίνουν υπέρ της μίας ή της άλλης πλευράς. Οι Αχαιοί βρίσκονται σε πολύ δύσκολη θέση. Ο Αγαμέμνονας προτείνει να φύγουν, ο Διομήδης όμως εναντιώνεται και επιδοκιμάζεται από τον στρατό. Ο Νέστορας επισημαίνει στον Αγαμέμνονα το λάθος του να προσβάλλει τον Αχιλλέα και αυτός δηλώνει πρόθυμος να επανορθώσει με πλούσια δώρα. Στέλνεται λοιπόν πρεσβεία στον Αχιλλέα αποτελούμενη από τον Οδυσσέα, τον Φοίνικα, τον Αίαντα και δύο κήρυκες, για να πείσει τον ήρωα να δεχτεί τα δώρα και να επιστρέψει.

Περίληψη

Μετά το δείπνο που παρέθεσε ο Αχιλλέας στα μέλη της πρεσβείας, τον λόγο παίρνει πρώτα ο Οδυσσέας. Αφού αναφερθεί στη δεινή κατάσταση που βρίσκονται οι Αχαιοί και στη μανία του Έκτορα να συντρίψει ολοκληρωτικά τους Αχαιούς, προτρέπει τον Αχιλλέα να μην αρνηθεί να τους βοηθήσει, γιατί μετά θα είναι πια αργά και ο ίδιος θα μετανιώσει. Να θυμηθεί τις συμβουλές του πατέρα του πριν φύγει για την Τροία και να δεχτεί τα πλούσια δώρα που του προσφέρει ο Αγαμέμνονας. Τέλος, επισημαίνει στον ήρωα τη μεγάλη τιμή και δόξα που θα κερδίσει, αν σκοτώσει τον Έκτορα.

Ο Αχιλλέας, απαντώντας στον λόγο του Οδυσσέα, αρνείται κατηγορηματικά να επιστρέψει στον πόλεμο, με τη σκέψη πως δεν αξίζει να πολεμά, αφού έχει διαπιστώσει προσωπικά πως η αξία του ανδριωμένου δεν αναγνωρίζεται όπως θα ταίριαζε. Δηλώνει πως την επόμενη μέρα θα αναχωρήσει για τη Φθία και πως δεν θέλει να έχει καμία σχέση με τον Αγαμέμνονα.

Έξυπνα και Εύκολα!

Ενότητες

Ενότητα 1^η (στ. 225 - 306) : Ο λόγος του Οδυσσέα προς τον Αχιλλέα.

Ενότητα 2^η (στ. 307 – 431): Η αρνητική απάντηση των μελών της πρεσβείας.

Πολιτιστικά στοιχεία

- **Σκεύη:** τρίποδες (στ.264 καζάνι με τρία πόδια), λέβητες (στ. 265 οικιακό μαγειρικό σκεύος).
- **Μέταλλα:** χάλκωμα, χρυσό, σίδηρο (στ. 280, 365) η αναφορά στον σίδηρο αποτελεί αναχρονισμό, καθώς η εποχή του Τρωικού πολέμου ανήκει στην Εποχή του Χαλκού, ο σίδηρος χρησιμοποιούταν στην εποχή του ποιητή.
- **Και τείχος έχει κτίσει/ και χάντακ' άνοιξε βαθόν** (στ. 348 –349): γύρω από τις πόλεις χτίζονταν τείχη για την καλύτερη προστασία τους από εχθρικές επιδρομές. Εδώ το τείχος που έχει χτιστεί, αναφέρεται στο τείχος που έχτισαν οι Αχαιοί για την προστασία του στρατοπέδου των Αχαιών και των πλοίων τους.

Η πρεσβεία προς τον Αχιλλέα

- Ο σκοπός της πρεσβείας είναι να πείσει τον Αχιλλέα να ξαναγυρίσει στη μάχη.
- Η επιλογή των προσώπων δεν είναι τυχαία. α)Ο **Φοίνικας** έχει ιδιαίτερο δεσμό με τον ήρωα, αφού υπήρξε παιδαγωγός του. β)Ο **Οδυσσέας** ξεχωρίζει για την ευστροφία του και την ικανότητα του λόγου, στοιχεία απαραίτητα για να τον πείσει. γ) Ο Αϊάντας μοιάζει στον Αχιλλέα γιατί είναι άνθρωπος της δράσης αλλά και περήφανος σαν τον Αχιλλέα.

Εικόνα 1 " Αποστολή πρεσβείας στον Αχιλλέα"

Έξυπνα και Εύκολα!

Ο λόγος του Οδυσσέα

- (στ. 225 – 227) Προσφώνηση του Αχιλλέα και φιλοφρόνηση για το δείπνο.
- (στ. 228 – 231) Επιγραμματική παρουσίαση της κρισιμότητας της κατάστασης στον Αχιλλέα.
- (στ.232 – 246) Παρουσιάζει με συγκεκριμένα στοιχεία την κατάσταση που βρίσκονται οι Αχαιοί.
 - 1) Οι Τρώες στρατοπέδευσαν μαζί με όλους τους συμμάχους έξω από τα τείχη. (στ. 232 – 235)
 - 2) Ο Δίας δείχνει με σημάδια στους Τρώες την εύνοιά του. (στ.236)
 - 3) Ο Έκτορας απειλεί να εξολοθρεύσει τους Αχαιούς. (στ. 237 – 246)
- (στ. 247- 251) Προτρέπει τον Αχιλλέα να σώσει τους Αχαιούς πριν να είναι αργά.
- (στ. 252 – 261) Θυμίζει στον Αχιλλέα τα λόγια του πατέρα του Πηλέα , να δείξει αυτοσυγκράτηση.
- (στ. 261 – 299) Απαριθμεί τα δώρα που του υπόσχεται ο Αγαμέμνονας, αν συμφιλιωθεί μαζί του.
- (στ. 300 – 301) Τον παρακαλεί να λυπηθεί τον στρατό.
- (στ. 302 – 306) Του υπόσχεται ότι θα αποκτήσει φήμη και δόξα σκοτώνοντας τον Έκτορα.

Η απάντηση του Αχιλλέα

- (στ. 307 – 314) Δηλώνει πως θα μιλήσει ξεκάθαρα, γιατί απεχθάνεται την ανειλικρίνεια.
- (στ. 314 – 315) Δίνει επιγραμματικά την αρνητική του απάντηση.
- (στ 316 – 343) Αιτιολογεί την άρνησή του.
 - 1) Συσχετίζοντας την προσφορά του όλα αυτά τα χρόνια του πολέμου, με την ανταμοιβή του , διαπιστώνει πως δεν αξίζει να πολεμά κανείς, αφού ίδια αμείβεται ο γενναίος και ο δειλός, ενώ κοινή είναι και για τους δύο η μοίρα του θανάτου.

Έξυπνα και Εύκολα!

2) Τεκμηριώνει την παραπάνω θέση με προσωπικά παραδείγματα:

α) Καμία τιμή δεν του αποδόθηκε για τις κακουχίες, τις δοκιμασίες, τους κινδύνους που πέρασε, πολεμώντας για τη γυναίκα άλλου.

β) Ο Αγαμέμνονας έκανε ολόκληρο πόλεμο για την αρπαγή της Ελένης, της γυναίκας του αδελφού του. Όμως πήρε αυθαίρετα από τον ίδιο τη Βρισηίδα.

- (στ. 344 – 355) **Απαντά** στον Οδυσσέα πώς δεν πρόκειται να πεισθεί να επιστρέψει.
- (στ.356 – 368) **Απειλεί** να αποχωρήσει για τη Φθία.
- (στ. 369 – 377) **Ζητά δημόσια ανακοίνωση της απάντησής του**, ώστε να ανακαλυφθεί η αδιαντροπιά του Αγαμέμνονα
- (στ. 378) Απορρίπτει τα δώρα του Αγαμέμνονα.
- (στ. 401 – 409) Αναγνωρίζει την αξία της ζωής .
- (στ. 410 – 416) **Η προφητεία της μητέρας του Θέτιδας**: ή μένει και πολεμά και βρίσκει ένδοξο θάνατο ή επιστρέφει στην πατρίδα του και ζει μια μακροχρόνια αλλά άδοξη ζωή.
- (στ. 417 – 420) **Προτρέπει τους άλλους Αχαιούς να εγκαταλείψουν**.
- (στ. 421 – 429) **Τους λέει να βρουν άλλον τρόπο σωτηρίας**, γιατί ο ίδιος δεν πρόκειται να επιστρέψει στη μάχη , προτείνοντας μάλιστα και στον Φοίνικα να γυρίσουν μαζί στη Φθία.

Χαρακτηρισμός προσώπων

Οδυσσέας: Ο Οδυσσέας μέσα από τον λόγο του ανταποκρίνεται στην παραδοσιακή εικόνα του εύστροφου και προικισμένου με το χάρισμα του λόγου ήρωα και δικαιολογεί την επιλογή του ως μέλος της συγκεκριμένης πρεσβείας. Ο λόγος του είναι παράδειγμα επιδέξιας ρητορικής, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες λέξεις και οργανώνοντας σωστά και προσεκτικά τον λόγο του. Τέλος, γνωρίζει τον Αχιλλέα και χρησιμοποιεί τόσο τη λογική όσο και το συναίσθημα για να πετύχει το στόχο του παρουσιάζοντας κλιμακωτά τα επιχειρήματά του.

Αχιλλέας: Ο Αχιλλέας είναι ευθύς και ειλικρινής αφού δηλώνει ότι απεχθάνεται τους διπρόσωπους ανθρώπους. Παραμένει πιστός στις ηθικές αρχές και αξίες, όπως η το φιλότιμο , ευγνωμοσύνη , η τιμή και η

Έξυπνα και Εύκολα!

δικαιοσύνη. Για έναν ήρωα σαν τον Αχιλλέα, που η τιμή του είναι πάνω απ' όλα, η αποδοχή των δώρων του Αγαμέμνονα αποτελεί ταπείνωση γι' αυτό και τα απορρίπτει αμέσως. Επίσης έχει υπερβολική αυτοεκτίμηση, καθώς θεωρεί ότι είναι ο μοναδικός που μπορεί να ανακόψει τους Τρώες και φέρεται εκδικητικά και εγωιστικά αφού η οργή του και το μίσος του δεν του επιτρέπουν να βοηθήσει τους Αχαιούς και τους αφήνει στο έλεος του Έκτορα. Τέλος, παρουσιάζεται ευσεβής, γιατί θέλει να κάνει θυσίες στους θεούς πριν αποχωρήσει αλλά και φιλόξενος καθώς προσκαλεί τον Φοίνικα να γυρίσουν μαζί στη Φθία.